

WOJEWODA LUBUSKI
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Gorzów Wlkp., 09 października 2024 r.

Nasz znak: PS-III.862.17.2024.AHum
Sprawę prowadzi: Andżelika Humienna
Telefon: 95 7851463
e-mail: andzelika.humienna@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Joanna Lewandowska
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Strzelcach Krajeńskich

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 475 z późn. zm.) zespół kontrolny właściwego do spraw pracy wydziału urzędu wojewódzkiego w składzie:

- Andżelika Humienna – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.(przewodniczący zespołu) posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 230-1/2024 z dnia 8 sierpnia 2024 r.
- Beata Malarek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 230-2/2024 z dnia 8 sierpnia 2024 r.

przeprowadził w okresie od 26.08.2024 r. do 06.09.2024 r. kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich z siedzibą przy Al. Wolności 39 w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych. Kontrola obejmowała okres od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024. Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.) oraz (Dz. U. z 2023 r., poz. 735 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.), (Dz.U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1189).

Opis ustalonego stanu faktycznego w obszarze organizacyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Kraj. jest jednostką organizacyjną powiatu, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej powiatu. Adres jednostki to ul. Aleja Wolności 39, 66-500 Strzelce Kraj. Urząd posiada Filię w Drezdenku przy Al. Piastów 1c oraz ul. Kościuszki 42c/14, a także Lokalny Punkt Informacyjno – Konsultacyjny w Dobiegniewie przy ul. Obrońców Pokoju 24. Zakres właściwości terytorialnej Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Kraj. obejmuje obszar powiatu strzelecko – drezdeneckiego, w skład którego wchodzi następujące gminy: miasto i gmina Dobiegniew, miasto i gmina Drezdenko, gmina Stare Kurowo, miasto i gmina Strzelce Krajeńskie oraz gmina Zwierzyn.

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Kraj. działa na podstawie Statutu Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich nadanego Uchwałą Nr XXXVI/180/09 Rady Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego z dnia 18 czerwca 2009 r. oraz na podstawie Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Uchwałą Nr 168/2020 Zarządu Powiatu Strzelecko - Drezdeneckiego z dnia 16 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Uchwałą Zarządu Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego Nr 227/2021 z dnia 13 września 2021r. wprowadzono zmiany do Regulaminu Organizacyjnego PUP.

Kierownictwo nad kontrolowaną jednostką sprawuje:

1. Pani Joanna Lewandowska – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Kraj. (powołana na w/w stanowisko z dniem 01.04.2019 r.),
2. Pan Marek Kapiczak - Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Kraj. (powołany na w/w stanowisko z dniem 01.05.2019 r.).

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2023 r. w powiecie strzelecko-drezdeneckim wynosiła 8,9%. Z informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze wynika, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2023 r. wynosiła 1 377, w tym z prawem do zasiłku 272 osoby. Ponadto z informacji przekazanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wynika, że w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. do urzędu wpłynęło 167 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, z czego 163 rozpatrzono pozytywnie, a w 4 przypadkach Starosta Strzelecko-Drezdenecki odmówił przyznania dodatku aktywizacyjnego.

Na dzień kontroli, tj. 26.08.2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich zatrudnionych było 40 pracowników (w tym 1 osoba na zastępstwo), natomiast 3 osoby zaangażowane były w realizację zadań z zakresu objętego kontrolą.

Jednocześnie stwierdza się, że Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Przeprowadzona w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich kontrola dotyczyła prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. We wskazanym okresie jednostka kontrolowana wydała 183 decyzje administracyjne w zakresie utraty statusu osoby

bezrobotnej oraz prawa do zasiłku z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. 167 osób złożyło wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Spośród złożonych wniosków 163 osobom przyznano dodatek aktywizacyjny, a 4 osobom odmówiono przyznania tego prawa. Kwota środków wydatkowanych przez Starostę Strzelecko-Drezdeneckiego na dodatki aktywizacyjne w 2023 r. wynosiła 334 505,40 zł.

Zespół kontrolny poddał badaniu procedurę dotyczącą realizacji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich postępowań administracyjnych w przedmiocie przyznawania dodatku aktywizacyjnego. Zbadano przestrzeganie zasad i trybu przyznawania dodatku aktywizacyjnego, określonych w art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzeniu w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.

Zgodnie z art. 48 ustawy dodatek aktywizacyjny jest to świadczenie wypłacane osobie, która będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie lub w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy zatrudnienie bądź inną pracę zarobkową. Celem przyznawania dodatku aktywizacyjnego jest motywowanie bezrobotnych do podejmowania zatrudnienia lub wykonywania pracy zarobkowej w zamian za pobieranie świadczenia. Dodatek ten można więc uznać za swoistego rodzaju „nagrodę” z tytułu przejawionej przez bezrobotnego inicjatywy w poszukiwaniu pracy. Wniosek o przyznanie dodatku składa się do właściwego starosty za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy. Starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Dodatek aktywizacyjny jest świadczeniem obowiązkowym, przyznawanym w formie decyzji administracyjnej. Jedyne ograniczenie w jego pozyskiwaniu stanowią warunki określone w art. 48 ust. 4 ustawy, który określa enumeratywnie przypadki, w których dodatek aktywizacyjny nie przysługuje, a mianowicie w sytuacji:

1. skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia lub doposażenia zostały zrefundowane zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1;
2. podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny;
3. podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego.

Dodatek aktywizacyjny wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane.

Prawidłowość postępowania przy prowadzeniu postępowań administracyjnych w przedmiocie dodatku aktywizacyjnego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

W trakcie kontroli badaniu poddana została dokumentacja osób, które złożyły wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Ustalono, że w roku 2023 do Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich wpłynęło 167 wniosków

o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Szczegółowej analizie podlegała co trzecia teczka osób bezrobotnych, którzy złożyli wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zaczynając od numeru 3 zgodnie z przekazanymi przez urząd rejestrami przyznanych dodatków aktywizacyjnych, tj. łącznie 58 spraw. Dodatkowo skontrolowano wszystkie wnioski rozpatrzone negatywnie – 4 teczki.

Kontrola wykazała, że wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostały rozpatrzone terminowo. Wszystkie zostały złożone przez osoby bezrobotne z prawem do zasiłku, które z własnej inicjatywy podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. Ustalono, że 163 wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostały rozpatrzone pozytywnie, natomiast w 4 przypadkach Starosta Strzelecko-Drezdenecki odmówił przyznania dodatku aktywizacyjnego zgodnie z art. 48 ust. 4 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia (...). Z przedłożonych w trakcie kontroli dokumentów wynikało, że bezrobotni nie posiadali prawa do zasiłku dla bezrobotnych, wobec tego brak było podstaw do przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w roku 2023 nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego złożony przez osoby, które w wyniku skierowania przez urząd pracy podjęły zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i otrzymywały wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Ustalono, iż wszystkie skontrolowane decyzje zostały podpisane przez upoważnione do tego osoby.

W wyniku kontroli ustalono, iż Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich w celu wypłaty dodatku aktywizacyjnego wymagał dostarczania za każdy miesiąc kalendarzowy zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie. W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że Zarządzeniem nr 38/2020 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich z dnia 17.09.2020 r. urząd wprowadził Regulamin przyznawania i wypłaty dodatku aktywizacyjnego przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Z § 7 ust. 1 lit. a niniejszego regulaminu wynika, że osoby, którym przyznano dodatek aktywizacyjny zobowiązane są do składania za każdy miesiąc kalendarzowy zaświadczeń o pozostawaniu w zatrudnieniu lub wykonywaniu innej pracy zarobkowej w terminie do 10-tego dnia miesiąca po miesiącu, za który dodatek przysługuje. Pouczenie w przedmiotowym zakresie zawierają również decyzje orzekające o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego, gdzie wskazano, że podstawą wypłaty dodatku jest comiesięczne składanie zaświadczeń o kontynuowaniu zatrudnienia.

Stosowana przez PUP Strzelce Krajeńskie praktyka pobierania zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie jest niezgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Zgodnie bowiem z § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Obowiązek ten zgodnie z przytoczonym przepisem dotyczy wyłącznie momentu przyznania dodatku aktywizacyjnego. W związku z tym pobieranie przez urząd co miesiąc zaświadczeń potwierdzających ciągłość zatrudnienia celem wypłaty świadczenia jest praktyką zbyt daleko idącą. Podkreślenia wymaga, że art. 220 Kpa ogranicza możliwości organu do żądania od klientów przedstawiania zaświadczeń. Zgodnie z § 1 w/w artykułu organ

administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli znane są one organowi z urzędu lub możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej. Należy mieć zatem na uwadze, że osoba składając wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego załącza do niego dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia. Ponadto urząd ma możliwość samodzielnie ustalić stan faktyczny, został bowiem wyposażony w odpowiednie narzędzia chociażby poprzez platformę ZUS. W związku z tym wymaganie od osoby, która udokumentowała okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługiwania dodatku aktywizacyjnego składania dodatkowo co miesiąc zaświadczeń o zatrudnieniu jest bezzasadne. Osoba która nabyła prawo do dodatku aktywizacyjnego powinna zostać zobowiązana do poinformowania powiatowego urzędu pracy o ustaniu zatrudnienia. Natomiast dodatek aktywizacyjny wypłacony za okres po ustaniu zatrudnienia stanowić będzie nienależnie pobrane świadczenie w świetle art. 76 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i będzie podlegać zwrotowi.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że konsekwencją stawianego przez urząd wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających ciągłość zatrudnienia jest wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po terminie lub całkowity brak wypłaty dodatku za miesiąc, za który nie przedłożono zaświadczenia. Terminy płatności dodatku aktywizacyjnego określone zostały rozporządzeniem w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia dodatek wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane. Ustalono, że w 35 przypadkach dodatek aktywizacyjny został wypłacony po terminie, natomiast w 7 przypadkach urząd w ogóle nie wypłacił dodatku aktywizacyjnego pomimo, iż w dniu złożenia wniosku osoby te załączyły dokumenty potwierdzające zatrudnienie.

Dodatkowo ustalono, iż 7 osobom nie wydano decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego, pomimo że okres przysługiwania świadczenia już minął.

W trakcie kontroli ustalono, iż w 1 przypadku strona wycofała wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego z powodu braku podjęcia zatrudnienia. Urząd pozostawił przedmiotowy wniosek bez rozpatrzenia, natomiast w niniejszym przypadku należało umorzyć postępowanie administracyjne. Wycofanie przez stronę wniosku o wszczęcie postępowania, a tym samym cofnięcie zgody na jego prowadzenie skutkuje jego bezprzedmiotowością. Bezprzedmiotowość zaś wymaga umorzenia postępowania.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości

W kontrolowanej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził następujące uchybienia:

1. Żądanie od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia podczas ubiegania się o dodatek aktywizacyjny przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.
2. Wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po ustawowym terminie lub całkowity brak wypłaty świadczenia.

3. Brak decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego, pomimo że okres przysługiwania świadczenia już minął.
4. Brak umorzenia postępowania administracyjnego w przypadku wycofania przez stronę wniosku.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter merytoryczny i w sposób powtarzalny naruszały procedury postępowania administracyjnego. Wobec powyższego działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w zakresie objętym niniejszą kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wobec powyższego przekazuję następujące zalecenia w zakresie kontrolowanej działalności.

Zalecenia, pouczenia, uwagi i wnioski

1. Niewymaganie od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługującego dodatku aktywizacyjnego, przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.
2. Terminowe wypłacanie dodatków aktywizacyjnych zgodnie z zapisem § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.
3. Każdorazowe zakańczanie postępowań administracyjnych poprzez wydanie odpowiedniego rozstrzygnięcia z zachowaniem terminu do załatwienia danej sprawy.
4. Stosowanie właściwych procedur postępowania w przypadku wycofania wniosku przez stronę.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Ponadto jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 4 w/w ustawy – w przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 5 w/w ustawy – w przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, drugi egzemplarz pozostaje w aktach Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej